

21. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, סעיפים 4 עד 4ה, 6(א1) ו-9 - בטלים. תיקון חוק לימוד חובה
22. חוק זה בא להוסיף על האמור בכל חוק ולא לגרוע ממנו. שמירת דינים
23. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
24. (א) הוראות חוק זה לענין - תחילה ותחולה
- (1) מתן חינוך מיוחד לילדים חריגים בגיל שלוש וארבע או בגיל העולה על שמונה עשרה שנים;
- (2) מתן שירותים נלווים,
- יוחלו בהדרגה, החל בשנת הלימודים התש"ן, על פי צווים שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר, לכל אחד מהענינים האמורים, כולו או מקצתו, ובלבד שההחלה תושלם לא יאוחר מראשית שנת הלימודים התשנ"ז.
- (ב) תחילתן של יתר הוראות חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו.

יצחק נבון
שר החינוך והתרבות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988*

1. בחוק זה - הגדרות
- "אמנה" - אמנה בינלאומית, או חלק ממנה, שעניינה הסדרת מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים ושישראל צד לה;
- "היתר" - היתר על-פי חוק זה;
- "השר" - שר הפנים;
- "זיהום הים" - מעשה או מחדל בניגוד להוראות סעיף 2;
- "ים" - הים התיכון, ים סוף וים המלח לרבות, חופיהם עד קו המים המתוקים;
- "מקור יבשתי" - כל מקור ביבשה לרבות מיתקן ימי קבוע ולמעט כלי שיט כמשמעותו בחוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983¹;
- "פסולת" - חומר מכל סוג או צורה;
- "שפכים" - פסולת המורחקת בהזרמה, לרבות בוצה ומוצקים בתרחיף.
2. לא יטיל ולא יזרים אדם לים פסולת או שפכים ממקור יבשתי, במטרה לסלקם לים, בין במישרין ובין בעקיפין, אלא על פי היתר ובהתאם להוראות חוק זה ותקנות שהותקנו לפיו; ובלבד שלא יינתן היתר לסוגי פסולת או שפכים שנאסרו בתקנות לפי סעיף 14(א)(1).

* נתקבל בכנסת ביום ד' באב התשמ"ח (18 ביולי 1988): הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בה"ח 1884, התשמ"ח, עמ' 190.
1 ס"ח התשמ"ג, עמ' 110.

3. (א) השר ימנה ועדה למתן היתרים שזה הרכבה -

- (1) נציג שר הפנים, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג שר הבטחון;
- (3) נציג שר הבריאות;
- (4) נציג שר התעשייה והמסחר;
- (5) נציג שר החקלאות;
- (6) נציג שר התיירות;
- (7) נציג שר התחבורה.

(ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.

(ג) הועדה תקבע את סדרי עבודתה במידה שלא נקבעו בחוק זה: הועדה רשאית לאצול מסמכויותיה לגבי סוגי היתרים ליושב ראש שלה או לצוות מתוכה, ובלבד שתנאים בהיתר המתייחסים לתפעול נמל ייקבעו בהסכמת שר התחבורה.

דיווח על ביצוע
היתר

4. מי שקיבל היתר ידווח באופן שנקבע על הטלת הפסולת או הזרמת השפכים לים, לפי הענין.

מפקחים

5. (א) השר ימנה מפקחים לענין חוק זה.

(ב) לצורך אכיפת הוראות חוק זה רשאי מפקח להכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שממנו מוטלת פסולת או מוזרמים שפכים לים, אולם לא יכנס -

- (1) למקום המשמש למגורים בלבד, אלא על פי צו של בית משפט;
- (2) למקום המוחזק על ידי מערכת הבטחון, אלא ברשות שר הבטחון או מי שהוא הסמיך.

(ג) נכנס מפקח למקום כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הוא ליטול דוגמאות מכל פסולת או שפכים העלולים, לדעתו, לגרום לזיהום הים, או העשויים לשמש ראייה על עבירה לפי חוק זה; דוגמאות כאמור מותר לבדקן במעבדה ולנהוג בהן ככל דרך אחרת.

(ד) שר המשטרה רשאי להסמיך מפקח לערוך חקירות וחיפושים כדי למנוע עבירות על חוק זה או כדי לגלותן; בהשתמשו בסמכות כאמור -

(1) יהיה מפקח רשאי להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)², וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם מכוח סמכות זו;

(2) דין מפקח לענין סעיף 24(א)(1) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³, כדין שוטר.

עונשין

6. (א) העובר על הוראות סעיף 2, דינו - מאסר שנה אחת או קנס חמישים אלף שקלים חדשים ואם היתה העבירה נמשכת - קנס נוסף של אלף שקלים חדשים לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי הרשעתו.

(ב) העובר על הוראה אחרת בחוק זה או בתקנות או בהיתר שניתנו לפיו, דינו - קנס; ואם היתה העבירה נמשכת - קנס נוסף של 100 שקלים חדשים לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי הרשעתו.

² חוקי א"י, כרך א', עמ' 439.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(ג) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד, ייאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף – למעט שותף מוגבל – או פקיד באותו תאגיד ואחראי לענין הנדון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

7. תהיה זו הגנה טובה בעבירה על הוראות סעיף 2, אם הוכח כי היה צורך להטיל או להזרים את הפסולת לים מחמת נזק או תאונה או מחמת סכנה מוחשית לחיי בני אדם, וכן כי ננקטו כל האמצעים הסבירים למנוע את הטלת הפסולת או הזרמתה לים.

הגנה

8. קובלנה כאמור בסעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁴, לא תוגש אלא אם כן –

קובלנה

(1) הקובל הוא אחד מאלה:

(א) כל אדם – לגבי עבירה שנעברה ברשות היחיד שלו או שגרמה נזק לנכסיו;

(ב) רשות מקומית – לגבי עבירה שנעברה בתחומה:

(ג) כל אחד מהגופים הציבוריים והמקצועיים שנקבעו בהתאם לסעיף 100(3) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965⁵;

(2) הקובל מסר הודעה לשר הפנים על כוונתו לעשות כן, ולא הוגש תוך ששים יום לאחר מכן כתב אישום מטעם היועץ המשפטי לממשלה;

(3) העבירה שהיא נשוא הקובלנה לא נעברה בתחום נמל כמשמעותו בפקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971⁶.

9. (א) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה על חוק זה רשאי בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייב בתשלום ההוצאות המפורטות להלן, כולן או מקצתן, יהיה סכומן אשר יהיה, אם הוגשה לו על כך בקשה מאת מי שהוציאן:

חייב בהוצאות
ניקוי

(1) הוצאות לניקוי הים, החוף וכל אשר זוהם בפסולת שהוטלה או הוזרמה לים אגב ביצוע העבירה;

(2) הוצאות לאיתור הפסולת שהוטלה או הוזרמה לים, כדי למנוע את התפשטותו של זיהום הים ולצמצם את הנזק שנגרם.

(ב) הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה לפי סעיף זה, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם, הכל כפי שנראה לבית המשפט בנסיבות הענין.

(ג) לא פסק בית המשפט בבקשה לפי סעיף זה לגופה, לא יגרע הדבר מזכותו של מי שהוציא את ההוצאות לתובען בתובענה רגילה.

10. קנסות שיוטלו בשל עבירה לפי חוק זה ישולמו לקרן שהוקמה לפי סעיף 13 לפקודת מניעת זיהום מי ים בשמן [נוסח חדש], התשמ"ז-1980⁷.

ייעוד קנסות

11. רשיון על-פי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁸, או רשיון הנדרש לפי כל חיקוק להקמת מפעל ולניהולו יראוהו כמותנה בקיום הוראות חוק זה.

התניית רשיונות

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

⁵ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630.

⁸ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

12. הוראות חוק זה אינן באות לגרוע מכל דין אחר. שמירת דינים
13. חוק זה יחול גם על המדינה. תחולה על המדינה
14. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בענינים אלה: ביצוע ותקנות
- (1) סוגי פסולת ושפכים אסורים בהטלה או בהזרמה לים;
- (2) תנאים למתן היתרים;
- (3) נהלים למתן היתרים, חידושם, שינויים או ביטולם;
- (4) כל הנוגע לביצוע חוק זה.
- (ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א) (1) ו-(2) יותקנו בהתחשב בהוראות אמנה.
- (ג) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לקביעת אגרות שישולמו בעת הגשת בקשה להיתר או לחידוש, ולייעודן של אגרות כאמור.
15. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בתוספת השניה, בסופה יבוא: חיקון חוק סדר הדין הפלילי
- "14. עבירה לפי סעיף 2 לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988, כסייגים האמורים בסעיף 8 לחוק האמור."
16. תחילתו של חוק זה ביום ד' בטבת התש"נ (1 בינואר 1990). תחילה

יצחק שמיר
ראש הממשלה ושר הפנים

חיים הרצוג
נשיא המדינה

**חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום (תיקון מס' 7),
התשמ"ח-1988***

1. סעיף 44 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום, התשכ"ג-1963¹ (להלן - החוק העיקרי) - בטל. ביטול סעיף 44
2. צו עבירות קנס שניתן מכוח סעיף 44 לחוק העיקרי יראוהו כאילו ניתן כדין לפי סעיף 221 הוראת מעבר לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.²

אריה נחמקין
שר החקלאות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נחקבל בכנסת ביום כ"ז בתמוז התשמ"ח (12 ביולי 1988): הצעת החוק דבריו הסבר פורסמו בה"ח 1863, התשמ"ח, עמ' 99.

¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 149; התשמ"ב, עמ' 34.

² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.